

“Hauríem de llegir els dietaris com a novel·les”

Joan Garí (Borriana, Plana Baixa, 1965), escriptor i crític literari, publica a 3i4 un segon dietari, *Senyals de fum*. Correspon a l'any 2002.

—Aquell primer dietari abraçava molts anys, i aquest, només un. Ja no és tan selectiu. És més espontani?

—No és gens espontani. Hi ha frases que li pegues voltes d'una manera sistemàtica i et poden obsessionar. Jo m'ho penso molt abans d'escriure-la i si no ho tinc clar, no l'escric, si bé m'obligue a escriure sempre alguna cosa cada dia. A vegades, la frase pot resumir tot un dia. I a l'hora d'escriure la redacció és fàcil, tot i que no m'agrada parlar de facilitat, pel que té de petulància.

—Aquesta obligació diària no se us fa pesada, no és una llosa?

—No. D'alguna manera, l'ofici m'ho exigia i precisament aquest llibre és un punt d'inflexió, el pas de l'escriptor ocasional a l'escriptor d'ofici. Sam Abrams va dir a la presentació que era un dietari forçat i la metàfora em sembla especialment pertinent. Cal dir que és una condemna dolça.

—Parleu-nos del sentit del títol, *Senyals de fum*.

—Jo vaig pensar en dues coses. En primer lloc, és una reivindicació del plaer de fumar l'havà, un plaer inofensiu i perfectament recomanable, perquè és un producte natural que no té res a veure amb el cigarret. El segon sentit indica allò que cal fer per cridar l'atenció del lector. Els escriptors que no fem literatura espectacle, que fem literatura pura i dura i no som abanderats de cap realitat extraliterària tenim la sensació que som invisibles, i el senyal de fum és aquell reclam que un pobre autor que aspira a la literatura de qualitat llança al possible lector. El lector probablement desconeix l'existència d'aquest escriptor. Aquest és el drama.

—Amb un dietari, difícilment podreu ser popular.

—Tampoc no cal obsedir-se amb la qüestió de la popularitat o les vendes. La qüestió és fer bons llibres. De totes maneres, ara estem en un bon moment de dietaris. I no són només els dietaris de maduresa que es refereixen a tota una vida viscuda, sinó a dietaris que mantenen una relació directa amb la realitat actual. Com aquest, referent al 2002, que pren el batec al

Joan Garí, escriptor i crític d'EL TEMPS, publica a 3i4 el dietari *Senyals de fum*.

mateix temps que es viu la vida. Normalment, passant la vida pel filtre de la literatura. El filtre de la literatura és el que converteix la vida en un procés de destil·lació d'aquesta vida, que passa a convertir-se en literatura.

—Us guia la prudència a l'hora d'exhibir el vostre gust, tenint en compte que hi ha el perill que el lector no el comparteixi?

—No. El lector no té perquè compartir el gust de l'escriptor, sinó crear un gust propi. El cas més clar és el de Josep Pla. En un llibre no s'ha de buscar el sentit comú. El sentit comú està molt bé per a la vida. En un llibre s'ha de buscar el sentit propi. I més en un dietari.

—Concebeu el dietari com un còctel d'elements diversos. Per fer-lo amè?

—Suposo que és perquè són els ingredients que m'agraden, com l'aforisme, un repte que no sempre assoleixo. El dietari ja és un gènere inventat: llibres llegits, pel·lícules vistes, persones trobades...

—El vostre dietari és igual a tots els dietaris restants?

—Hi ha dietaris més especulatiu i el meu és més narratiu, com a novel·lista que sóc. Hauríem de llegir els dietaris com a novel·les, com històries de personatges que dóna la casualitat que són personatges reals.

—L'aforisme té un procés de creació a més de les anotacions llargues, els comentaris, les descripcions i reflexions?

—No. L'obsessió d'escriure una cosa de cada dia que moltes vegades es resol amb un aforisme. La diferència entre un aforisme i una reflexió llarga és purament sintàctica. Fins i tot hi ha anotacions formades per una nota extensa que al final es resum en un aforisme, la qual cosa demostra que tot es pot resumir en una sentència.

—Què us fa deixar fora del llibre el que rebutgeu?

—La prudència. Sóc molt autocrític. En el dietari sóc molt crític i exigent amb els meus contemporanis, però vull deixar clar que la persona amb la qual no tinc cap consideració sóc jo mateix i penso que això em dóna dret a criticar els altres. El que seria inacceptable seria una personalitat crítica amb l'entorn però del tot indulgent amb ella mateixa.

Lluís Bonada